

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

list 25-31-24, od Z s.č. 227 a 233 mm a od J s.č. 74 a 98 mm). Poloha naleziště je na návrší mírné terénní vlny nad starou říční terasou levého břehu řeky Dřevnice (nadmořská výška se pohybuje kolem 195 m). Obdobně jako při předchozím výzkumu v roce 1999 představovaly nejstarší zjištěnou fázi osídlení této lokality nálezy kultury s lineární keramikou, získané při snižování kulturní vrstvy o mocnosti téměř 1 m ve čtvercích I a II. Převážně se jednalo o keramické nálezy z mladší fáze této kultury (stupeň IIa), jako výzdobný motiv se na povrchu nádob objevují pásy s ornamentálním vzorem, případně se vyskytují tzv. notové značky. V menší míře se na lokalitě podařilo zachytit keramické nálezy kultury s MMK.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé

Zlín (Kataster Malenovice, Bez. Zlín). „Mezicestí“. LBK u. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (k. ú. Hradčtš, okr. Znojmo)

„Velké panské“. MMK (fáze Ia, b – Lengyel I). Sídliště. Záchraný výzkum.

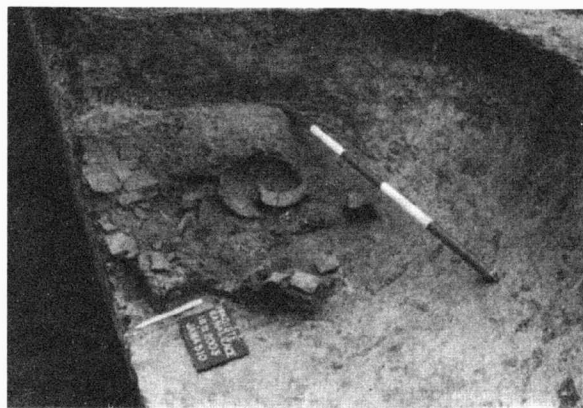
V rámci výstavby kanalizace pro obec Makovice a současně budovaného výtlačku směrem ke Znojmu-Hradčtš se na jeho trase podařilo zachytit 4 pravěká sídliště. Dvě z nich náležejí do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Sídliště v poloze „Velké panské“ se nachází na nejvyšším místě táhlého svahu s nadmořskou výškou v rozmezí 356–365 m n. m., nedaleko bezejmenného pravobřežního přítoku Mašovického potoka a bezejmenného přítoku řeky Dyje. Celkem je na trase výkopu v délce 120 m zachyceno 5 objektů.

Na základě rozboru keramického materiálu můžeme zařadit všech pět objektů k jednomu sídlišti kultury s moravskou malovanou keramikou, které můžeme podle souboru keramiky zařadit pouze rámcově do průběhu fáze Lengyel I (fáze Ia, b). Při jeho časovém zařazení tak vycházíme z výskytu či absence charakteristických tvarových a výzdobných prvků. Mimo dvou případů (červená malba není doložena malovaná ani řýsovaná výzdoba. Naopak je zastoupeno přírodní žluté barvivo, jehož použití k výzdobě je pro fázi Lengyel I typické. Charakteristické jsou oválné výčnělky se dvěma důlky, doložen je jeden zlomek z hřibovité nádoby. Ty můžeme také zařadit ke starším prvkům, které se nejbližší vyskytují na lokalitě v Mašovicích – „Pšeničném“. Naopak nejsou zastoupeny mladší prvky, jako jsou výčnělky typu „soví hlavička“, dovnitř zesílené plece u mís, seříznuté okraje či mladší typy výčnělků. K zajímavostem patří hrudka surového grafitu, soubor nálezů doplňuje početná kolekce štípaná a broušené industrie.

„Goldberg“. MMK (fáze IIa₁ – Lengyel II). Sídliště. Záchraný výzkum.

Druhé sídliště reprezentované jedním objektem (510) se podařilo zachytit v trati „Goldberg“ v prostoru za zahradami u křížku. Rozkládá se na mírném svahu v nadmořské výšce 325–330 m n. m. Podloží je v tomto prostoru tvořeno degradovanou spraší, která je však směrem k obci vystřídána skálou dyjského masivu.

Na dně výše uvedeného objektu se nacházela velká koncentrace archeologických nálezů. Tu tvořily především téměř celé nádoby a řada dalších fragmentů, mezi nimiž se nacházelo několik větších, zcela rozpadlých lomových kamenů (obr. 12). Ve zbytku jámy na severní straně výkopu se pak podařilo objevit velký polotovar kamenné sekery. K zajímavým nálezům patří mírně esovitě profilovaná mísa s vně vyhnutým okrajem se zbytky smolného nátěru na vnějším povrchu a původně 4 velkými vertikálními uchy. Pro časové zařazení objektu je důležitá přítomnost dvou charakteristických znaků. Především je to tenkostěnná mísa s ostrou profilací a drobnými výčnělky typu „soví hlavička“ umístěné přímo na lomu maximální výduť. Druhým jsou fragmenty hrnce s výčnělky stejného typu. Na základě těchto nálezů můžeme objekt zařadit do období druhého stupně lengyelské kultury (Lengyel II odpovídající MMK – fázi IIa₁).

Obr. 12. Znojmo, Goldberg. Koncentrace keramiky a dalších nálezů na dně objektu (510) MMK (fáze IIa₁).

Znojmo, Goldberg. Konzentration der Keramik u. weiteren Funde am Boden des Objektes (Nr. 510) der MBK (Phase IIa₁).

Zdeněk Čermák, ÚAPP Brno

Resumé

Znojmo (Kataster Hradčtš, Bez. Znojmo). „Velké panské“. MBK (Phase Ia u. b – Lengyel I). Siedlung. Rettungsgrabung.

Znojmo (Kataster Hradčtš, Bez. Znojmo). „Goldberg“. MBK (fáze IIa₁ – Lengyel II). Siedlung. Rettungsgrabung.

ŽELEŠICE (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé díly“ a „Myšák“. Neolit. Sídliště (?). Povrchový průzkum.

Ze sběrů Jiřího Racla a Pavla Sinajského (viz kap. Paleolit) pochází z tratě Dlouhé díly a Myšák také početná nepatinovaná kamenná štípaná industrie. Jedná se převážně o nevýrazné úštěpy a úlomky surovin, ale jsou zde zastoupeny i dva artefakty s místní retuší a dvě čepele. Ze surovin převažuje rohovec typu Stránská skála, méně je zastoupen rohovec typu Krumlovský les variety II a ojediněle i silicit glacienních sedimentů.

Tři artefakty jsou z přepáleného silicitu. Keramický materiál nebyl výše jmenovanými zatím na lokalitě nalezen nebo sbírán.

„Vrchy“. Neolit. Náhodný nález. Povrchový průzkum.

Z kolekce nálezů Jiřího Racla (viz kap. Paleolit) pochází z trati Vrchy (1 km SZ od kostela) i ojedinělý nález kamenné ploché sekerky s asymetrickým ostřím. Celková zachovaná délka této sekerky s poškozeným týlem činí 68 mm.

Martin Kuča, Petr Žákovský, FF MU Brno

Resumé

Želešice (Bez. Brno-venkov). „Dlouhé díly“ u. „Myšák“. Neolithikum. Siedlung (?). Obeflächensammlung.

Želešice (Bez. Brno-venkov). „Vrchy“. Neolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.